

Jaarverslag duurzaamheid RUG 2018

In de door het College van Bestuur vastgestelde Roadmap 2015-2020 zijn ambities gesteld voor 2020 op het gebied van People, Planet en Performance. Hiermee is de Roadmap de leidende groene agenda voor de universiteit als het om duurzaamheid gaat. In dit verslag is een overzicht gegeven van de stand van zaken met betrekking tot de realisatie van de gestelde ambities en de projecten die hiervoor zijn uitgevoerd.

People

Duurzame inzetbaarheid

Dit onderdeel is opgenomen in het HR-deel van het Corporate jaarverslag.

Vervoersmobiliteit

Woon -werkverkeer

In 2018 is door de Green Office (GO) in samenwerking met HR, aan een externe partij in opdracht van het CvB een offerte bij een extern adviesbureau gevraagd voor het opstellen van een nieuw mobiliteitsplan voor de hele RUG. Doel van de actualisatie is te komen tot een overzicht van maatregelen die de RUG kan implementeren om wijzigingen door te voeren in het mobiliteitsbeleid, specifiek gericht op het woon-werkverkeer van de medewerkers. De maatregelen moeten aansluiten bij de doelstellingen die de RUG heeft op het gebied van bereikbaarheid, duurzaamheid en vitaliteit. Het nieuwe plan wordt in 2019 aan het CvB gepresenteerd en na instemming geïmplementeerd.

In 2018 is de Campusbike geïntroduceerd. Campusbikes zijn fietsen, uitgerust met een “slim” slot dat is te openen via een app op de mobile telefoon. Met de faculteiten is afgesproken om dit initiatief uit te breiden. Hierbij wordt voorgesteld om de sterfhuisconstructie toe te passen op de bestaande dienstfietsen. Deze dienstfietsen kunnen tot moment van vervanging uitgerust worden met een “slim” slot en als Campusbike worden ingezet.

Dienstreizen

In 2018 is begonnen met de nieuwe aanbesteding voor dienstreizen binnen de RUG. Vanuit de Stuurgroep Aanbesteding reis en verblijf buitenland wordt hierin o.a. voorgesteld om reizen met de trein voor een afstand tot 500 km marktconform als door de Rijksoverheid gehanteerd, vanaf Utrecht onder bepaalde voorwaarden verplicht te stellen.

In 2018 bedroeg het aandeel CO₂ uitstoot tgv van dienstreizen op de totale CO₂ footprint van de RUG ongeveer 16% (zie grafiek...). Een van de ambities in de Roadmap RUG 2015 - 2020 is het streven naar een CO₂ neutrale RUG in 2020. Om dit te realiseren is door de GO in samenwerking met medewerkers vanuit de RUG in 2018 een start gemaakt met een onderzoek naar een voor de RUG geschikt lokaal CO₂ compensatieproject zodat door medewerkers van de RUG in de toekomst volledig CO₂ gecompenseerd (geïntegreerd) wordt gevlogen.

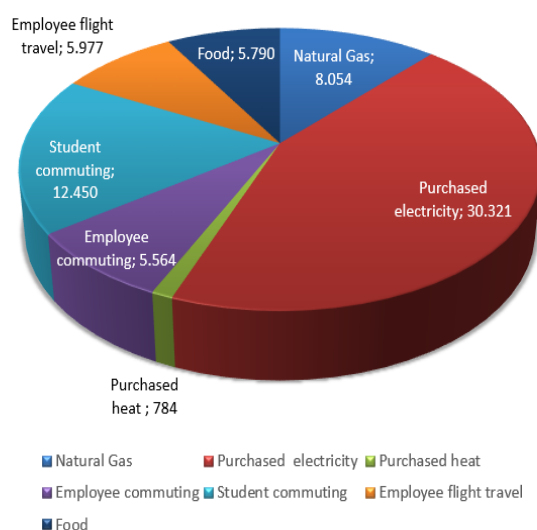
Planet

In de Roadmap van de RUG is de ambitie opgenomen dat er gestreefd wordt naar een CO₂ neutrale universiteit in 2020. Definitie CO₂ neutraal: het streven van organisaties en ondernemingen om de hoeveelheid broeikasgassen die worden uitgestoten te vermijden of te compenseren. De term CO₂-neutraal¹ wordt gebruikt om de prestaties van een organisatie in beeld te brengen. De door de Green Office in 2017 ontwikkelde rekentool voor het bepalen van de CO₂ footprint is na een uitgebreide test door zowel interne RUG onderzoekers als deelnemers aan het Platform Groningen Energieneutraal in 2035, in 2018 definitief in gebruik genomen. Met de deelnemers aan dit platform is afgesproken nog dit jaar een begin te maken met het publiceren van de CO₂ footprint per deelnemer op de website van Groningen energieneutraal.

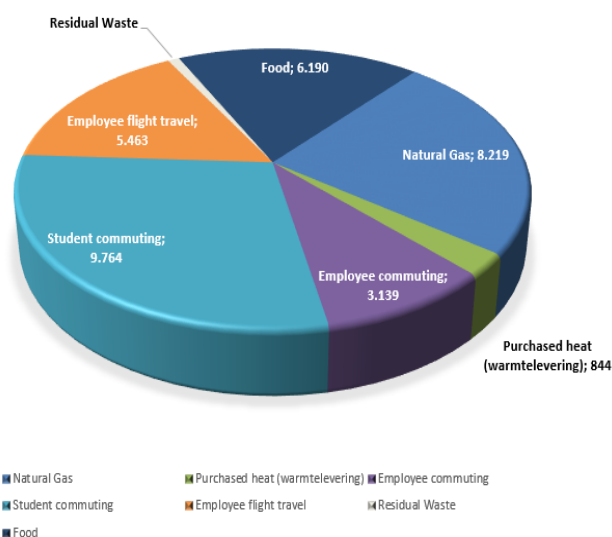
CO₂-footprint in 2018

In 2018 bedroeg de totale CO₂-productie van de RUG 69 kton¹. Onderstaande grafieken zijn een weergave van de CO₂- emissies per categorie voor de jaren 2015 en 2018, zoals elektriciteit, gas, woon-werkverkeer, maar ook zakelijke vliegkilometers van de RUG. Uit de resultaten blijkt dat in 2015 44% van de CO₂-productie voortkomt uit elektriciteitsverbruik. Ca. 35% van de CO₂-productie is het gevolg van reizen (woonwerk- en dienstreizen). In 2018 was de CO₂-productie 34 kton. Dit is een daling van 51% t.o.v. 2015. De daling wordt vrijwel geheel veroorzaakt doordat in 2018 de ingekochte elektriciteit voor 100% wordt gecompenseerd met GVO Certificaten voor in Nederland en in de EU geproduceerd elektriciteit uit wind.

UNIVERSITY OF GRONINGEN CO2 EMISSION IN TONS PER CATEGORY 2015; TOTAL 69 TONS

UNIVERSITY OF GRONINGEN CO2 EMISSION IN TONS PER CATEGORY 2018; TOTAL 34 TONS

¹ 1 ton CO₂ komt ongeveer overeen met de uitstoot van 319 liter diesel, 7 keer naar Parijs vliegen of 500 dagen ademen
bron: [https://www.climateutralgroup.com/nieuws-inzicht/wat-is-1-ton-CO₂/](https://www.climateutralgroup.com/nieuws-inzicht/wat-is-1-ton-CO2/)

Energie

In de Roadmap 2015- 2020 zijn doelstellingen opgenomen met betrekking tot energie:

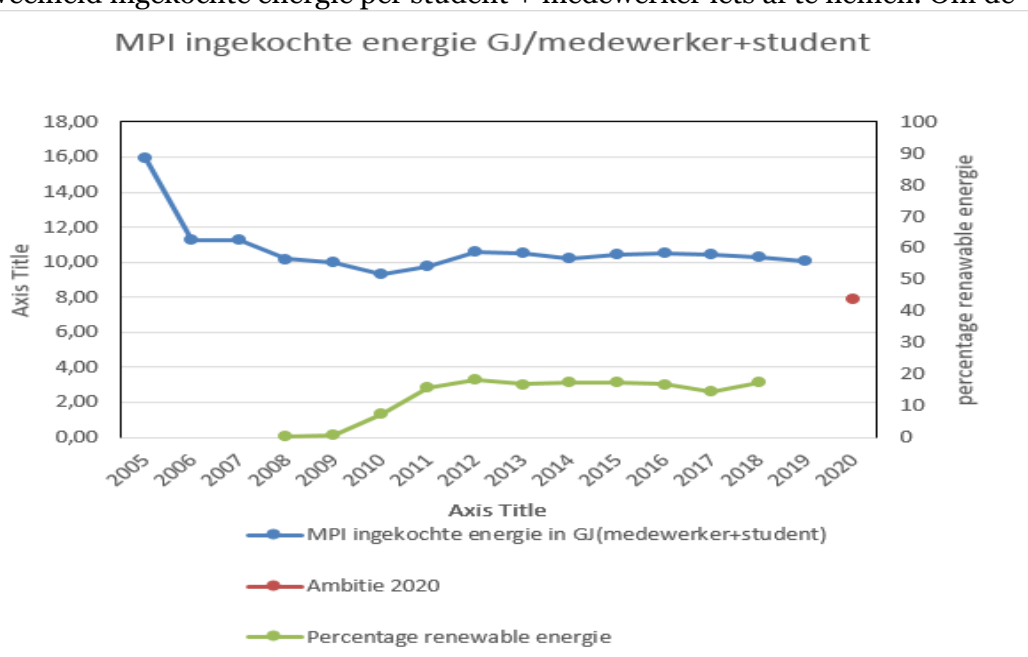
Verbetering van de energie-efficiency met 30% in 2020 ten opzichte van 2005:

In 2018 zijn de volgende projecten van start gegaan:

- Verplichte energielabel C (of beter) voor kantoren. Volgens informatie van de Rijksdienst voor ondernemend Nederland wordt verwacht dat ieder kantoor groter dan 100 m2 in 2023 minimaal energielabel C moet hebben. In reactie hierop is besloten in samenwerking met VGI de bestaande lange termijn huisvestingsplannen van de RUG voor zowel de nieuwbouw als voor de bestaande bouw te updaten met een duurzaamheidsparagraaf.
- Implementatie energiezorgsysteem: In 2019 wordt het in de voorgaande jaren opgezette energiezorgsysteem geïmplementeerd binnen de gehele RUG.

Energiegebruik RUG 2018

De Milieuprestatie Indicatoren voor energie (MPI's in GJ/medewerker+student) laten zien dat de hoeveelheid ingekochte energie vanaf 2010 toeneemt, echter vanaf 2014 lijkt de totale hoeveelheid ingekochte energie per student + medewerker iets af te nemen. Om de

duurzaamheidsambitie voor energie-efficiëntie van 30% verbetering tov 2005 uit de Roadmap 2015-2020 te halen zal de komende jaren meer ingezet moeten worden op zowel technische als gedragsmaatregelen.

Duurzame energie

In de Roadmap 2015 -2020 is de volgende doelstelling voor duurzame energie opgenomen:

In 2020 tenminste 25% energie uit eigen hernieuwbare bronnen

In bovenstaande grafiek is tevens het percentage van door de RUG geproduceerde renewable energie weergegeven (groene lijn). Het percentage is opgebouwd uit het totaal aan energie geproduceerd door zon, wind en de warmte- koude opslag van de RUG. Uit de grafiek blijkt dat het percentage al enkele jaren rond de 17% blijft hangen.

In samenwerking met de afdelingen Vastgoed en Investerings (VGI) en het Facilitair bedrijf (FB) is een onderzoek gestart naar de mogelijkheid om duurzaam regionaal opgewekte

energie in te kopen voor de RUG. Het huidige contract waarbij fossiel geproduceerd energie wordt ingekocht en vervolgens met behulp van GVO-certificaten (garantie van oorsprong) gecompenseerd wordt, wordt nog 2 jaar verlengd. In 2018 is het totaal aan ingekochte stroom gecompenseerd met GVO's voor in Nederland en in Europa ingekochte stroom uit wind. Hiermee stimuleert de RUG direct de productie van groene stroom in Nederland en Europa. Plaatsing van zonnepanelen op gebouwen in de binnenstad en Zernike en op het pand van Campus Fryslân Leeuwarden. In 2019 worden in totaal 2250 panelen met een totaal vermogen van 660 MW/jaar oftewel een maximale besparing van 207 ton CO₂

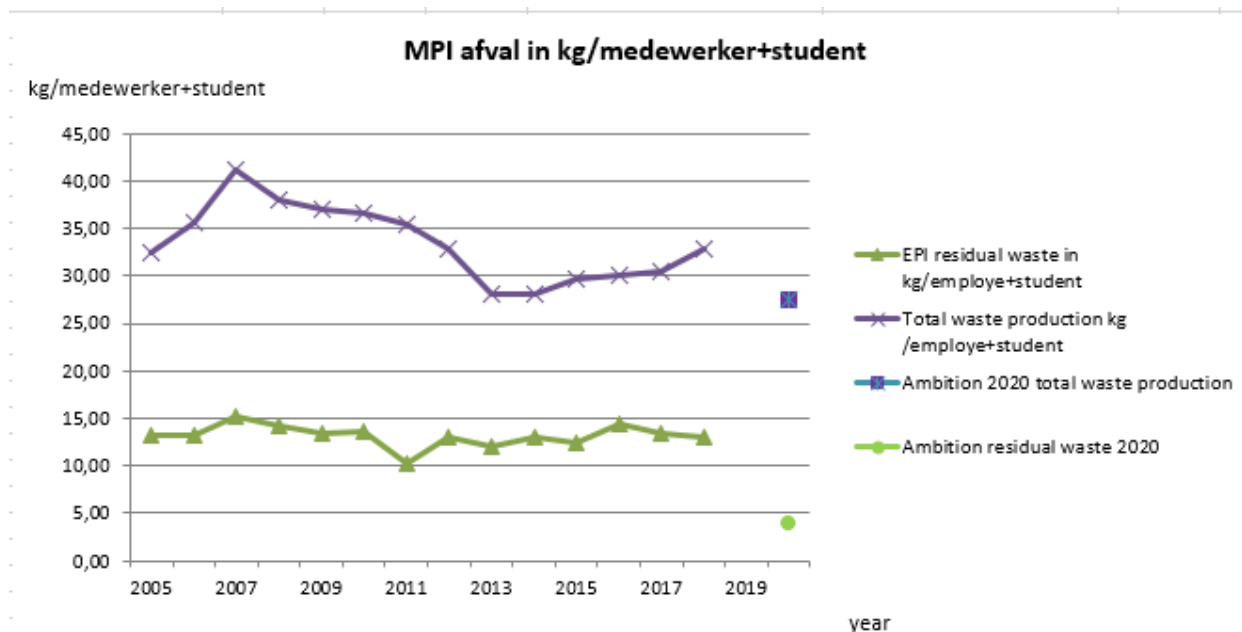

/jaar geplaatst. In 2019 zal het totaal aan opgesteld vermogen uit zonnepanelen voor de RUG ongeveer 1290 MW bedragen wat overeenkomt met de hoeveelheid stroom die nodig is voor 430 huishoudens.

In 2019 wordt door de GO, het FB en VGI in samenwerking met een externe partij onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van het upgraden van de huidige windmolen op het Zerniketerrein. Vooralsnog wordt na upgraden uitgegaan van een 10 keer hogere energieopbrengst van de nieuwe molen t.o.v. de oude windmolen.

Afval

De RUG heeft ambities om in 2020 tenminste 70% van het niet-gevaarlijk afval te scheiden

en de totale afvalproductie in 2020 met 15% te reduceren ten opzichte van 2005. Uit de hiernaast staande grafiek blijkt dat de totale hoeveelheid afval de laatste jaren langzaam is toegenomen tot rond de 32kg per medewerker / student. Om de ambitie van 27 kg per medewerker / student in 2020 te halen vraagt nog wel de nodige inspanning van de RUG.

Mogelijkheden voor verdere reductie van de totale hoeveelheid afval zal vooral moeten voortkomen uit betere scheiding van het restafval. Het huidige scheidingspercentage ligt op 53%. In 2017 is de samenstelling van het restafval door een externe partij onderzocht. Deze input is van belang voor het opstellen van een haalbaarheidsplan m.b.t het verder scheiden

van het restafval (plastic, organisch afval, blik etc.). In overleg met de afdeling inkoop van het Facilitair bedrijf is eind 2018 een traject gestart voor een nieuwe aanbesteding van het inzamelen van het afval binnen de RUG. Hierin worden de nieuwe plannen voor het beter scheiden van het restafval en het verminderen van de totale hoeveelheid afval meegenomen.

Performance

Rankings

UI GreenMetric World Universities Ranking 2015

In 2018 is de RUG vier plaatsen gestegen in de mondiale Green Metric Ranking en staat nu op plaats 7. De UI Green Metric Ranking is opgezet door de Universitas Indonesia om aandacht te vragen voor duurzaamheid in het beleid van universiteiten.

Positie van de RUG

JAAR	RANKING	AANTAL DEELNEMENDE UNIVERSITEITEN
2018	7	719
2017	11	619
2016	15	516
2015	12	407
2014	49	361

Sustainabul 2018

De RUG is 2018 als 8^e geëindigd op de lijst van meest duurzame onderwijsinstellingen in Nederland, in 2017 was dit nog plaats 6. De ranglijst toetst op duurzaamheid in brede zin van het woord en wordt dit jaar voor de zesde keer gepubliceerd. Instellingen kunnen een maximumscore van 400 punten behalen. De SustainaBul toetst op duurzaamheid en transparantie binnen vier thema's: Onderwijs, Onderzoek, Bedrijfsvoering en Integrale benadering. De RUG scoorde dit jaar 354 punten, wat wel hoger is dan in 2016.

Duurzaamheid in onderwijs

In opdracht van de Taakgroep Duurzaamheid is in 2017 onderzoek gedaan naar het aantal aan duurzaamheid gerelateerde cursussen aan de RUG. Hiervoor is gebruik gemaakt van een door de State University of Arizona ontwikkelde en door de onderzoekers uitgewerkte methodiek. Het onderzoek toonde aan dat 40% van het totale aanbod aan cursussen gerelateerd konden worden aan duurzaamheid. Eind 2018 is de bestaande methodiek geëvalueerd en vernieuwd.

Staff week

In 2018 heeft de Green Office een Erasmus Staff Week over duurzaamheid georganiseerd. Tijdens de week werden de best practices van de RUG op het gebied van duurzaamheid gedeeld. Het doel van de week was om als universiteiten van elkaar te leren en elkaar te inspireren.

Internationale samenwerking

In 2018 is de eerste U4 Summer School over duurzaamheid georganiseerd. De school 'Creating a Climate for Change' behandelde cases aangedragen door de vier universiteitssteden en trok een zeer diverse doelgroep. In 2019 zal de Summer School opnieuw georganiseerd worden maar nu met als doelgroep universitaire docenten en beleidsmedewerkers.

Green Office

In 2017 is de Green Office wederom betrokken geweest bij projecten op het gebied van duurzaamheid. Meer collega's weten ons te vinden en vragen om advies hoe ze duurzamere keuzes kunnen maken in hun werk, bijvoorbeeld bij het organiseren van evenementen. Ook hebben we inkoop en aanbestedingen verduurzaamd.

Sustainable Development Goals

In 2018 is gestart met een onderzoek naar publicaties en hoe die gelinkt kunnen worden aan de SDG's. Inmiddels is er per faculteit een profiel opgesteld en is deze ook naar de faculteit gestuurd ter goedkeuring. Het doel is om medio 2019 een website in te richten waarin men per onderzoeksgebied en studieprogramma kan zien aan welke SDG deze verbonden.

Onderzoek duurzaamheidskennis

Studenten van FEB Research and Consultancy zijn een onderzoek gestart naar het niveau van duurzaamheidskennis bij studenten en medewerkers. Deze Sulitest (Sustainable Literacy Test) zal verder worden uitgerold. Onderzocht gaat worden op welke manier men modules kan aanbieden om deze kennis kan aanvullen.